

29 Δεκεμβρίου, 1994

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ,
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Δ/στές]

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Εφεσείουσα- Καθ' ης η αίτηση,

ν.

ΑΝΝΑΣ ΚΑΛΥΒΙΤΟΥ,

Εφεσίβλητη-Αιτήτρια.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1177)

-
- 5 Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Θέση Λειτουργού Γεωργικής Οικονομίας 1ης τάξης στο Τμήμα Γεωργίας — Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας — Προσόντα — Αξιολόγηση από Αξιολογούντες Λειτουργούς — Εμπιστευτικές εκθέσεις — Τροποποιήσεις στις εμπιστευτικές εκθέσεις από Προσυπογράφοντες Λειτουργούς χωρίς να τηρηθούν οι σχετικές κανονιστικές διατάξεις — Η ενέργεια της ΕΔΥ να αγνοήσει τις τροποποιήσεις που αναφέρονται πιο πάνω ήταν νόμιμη και επιτρεπτή.
- 10 Αίτηση ακυρώσεως — Αυτεπάγγελτη εξέταση θεμάτων — Μόνο λόγοι δημόσιας τάξης που άπτονται του θεμελίου της δικαιοδοσίας μπορεί να εγερθούν αυτεπάγγελα από το Δικαστήριο και να αποτελέσουν λόγους ακύρωσης.
- Αναθεωρητική Έφεση — Βασικό επίδικο θέμα εξακολουθεί να είναι η νομιμότητα της επίδικης διοικητικής απόφασης.
- 15 Αναθεωρητική Έφεση — Δικονομία — Δεν είναι επιτρεπτή η εξέταση θεμάτων που δεν ηγέρθησαν στο πρωτόδικο Δικαστήριο.
- Αναθεωρητική Έφεση — Δικονομία — Προσδιορισμός επιδικών θεμάτων — Δικογραφία — Τελικές αγορεύσεις.
- 20 Δέουσα έρευνα — Παράλειψη διεξαγωγής δέουσας έρευνας — Πρέπει να προβάλλεται με συγκεκριμένο τρόπο.
- Πλάνη περί τα πράγματα — Πρέπει να εξειδικεύεται από τον αιτητή στην κάθε περίπτωση.
- 25 Οι προαγωγές των ενδιαφερομένων μερών στην πιο πάνω θέση ακυρώθηκαν από το πρωτόδικο Δικαστήριο το οποίο έκρινε την απόφαση της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ) ανεπίτρεπτη

για τον λόγο ότι έλαβε υπόψη μόνο τις αξιολογήσεις των Αξιολογούντων Λειτουργών και αγνόησε τροποποιήσεις σε εμπιστευτικές εκθέσεις που έκαμαν οι Προσυπογράφοντες Λειτουργοί χωρίς να τηρηθούν οι σχετικές κανονιστικές διατάξεις. Οι υπόλοιποι ισχυρισμοί που είχαν προβληθεί δεν εξετάστηκαν. Ένας από τους ισχυρισμούς αυτούς ήταν ότι η διαπίστωση της ΕΔΥ ότι το ενδιαφερόμενο μέρος κατείχε το από το σχέδιο υπηρεσίας απαιτούμενο προσόν της πολύ καλής γνώσης της αγγλικής γλώσσας, έτασχε για τους εξής λόγους:

5

1. Η προφορική εξέταση από την Τμηματική Επιτροπή ήταν ελλιπής και εσφαλμένη και ούτε εμφανίεται στα πρακτικά ότι διενεργήθηκε.

10

2. Η ΕΔΥ δεν έκαμε δέουσα έρευνα για να διαπιστώσει αν πράγματι οι υποψήφιοι κατείχαν το προσόν της πολύ καλής γνώσης της αγγλικής γλώσσας.

15

Στην έφεση, η επεσείβλητη ισχυρίστηκε ότι ενόψει της υπόθεσης Χρυστάλλας Χατζηγιάννη Ιωσήφ & άλλοι ν Δημοκρατίας οι προαγωγές ήταν άκυρες εφόσον δεν έγινε έρευνα και ως προς τη γνώση του γραπτού λόγου, θέμα που κατά την άποψη της εκαλύπτετο από τις γραπτές αγορεύσεις της, ως επί μέρους έκφραση του γενικότερου ζητήματος της επάρκειας της έρευνας προς διαπίστωση της κατοχής του απαιτούμενου προσόντος.

20

Οι επεσειόντες εισηγήθηκαν ότι ο προβαλλόμενος τώρα ως λόγος ακυρώσεως δεν μπορούσε να συζητηθεί εφόσον δεν είχε προβληθεί πρωτοδικώς.

25

Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου επέτρεψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

1. Δεν θα ήταν ποτέ αρκετή η προβολή του γενικού και αόριστου ισχυρισμού για παράλειψη διεξαγωγής δέουσας έρευνας. Τέτοια παράλειψη άπτεται του κύρους της διοικητικής απόφασης στο βαθμό που η διαπίστωσή της αποκαλύπτει ενδεχόμενο πλάνης περί τα πράγματα ώστε να ανάγεται σε παράβαση νόμου. Εναπόκειται στον αιτητή να εξειδικεύσει την πλάνη που καταλογίζει στο διοικητικό όργανο και κατ' επέκταση στην ορισμένη πλημμέλεια που θα τη στοιχειοθετούσε, έστω ως πιθανότητα.

30

35

2. Το ζήτημα που επιχειρεί να συζητήσει τώρα η επεσειβλητη δεν έχει εγερθεί στο πρωτόδικο Δικαστήριο και δεν είναι επιτρεπτή η εξέτασή του. Το γεγονός ότι η υπόθεση Χρυστάλλας Χατζηγιάννη Ιωσήφ & άλλοι ν Δημοκρατίας εκδόθηκε μετά τη συμπλήρωση της πρωτόδικης διαδικασίας δεν διαφοροποιεί την κατάσταση.

40

Η έφεση επιτρέπεται. Η προβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται. Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

- Κυπριακή Δημοκρατία & άλλη ν Στυλιανού & άλλων. Α.Ε. ημερ. 10.7.1990.*
- Nissis (No.2) ν Republic (1967) 3 CLR 671.*
- 5 *C.D.Hay Properties Ltd ν Κυπριακής Δημοκρατίας Α.Ε. ημερ. 26.6.1992.*
- Κυπριανού ν Κυπριακής Δημοκρατίας (1993) 3 Α.Α.Δ. 510.*
- Χ"Μιτσή ν Κυπριακής Δημοκρατίας (1991) 3 Α.Α.Δ. 40.*
- G.A.P. Estates Ltd ν Κυπριακής Δημοκρατίας (1991) 3 Α.Α.Δ. 449.*
- 10 *Κυπριακή Δημοκρατία & άλλη ν Κουκουρή (1993) 3 Α.Α.Δ. 598.*
- Δημοκρατία ν Kassinos Constructions Ltd. Α.Ε. ημερ. 16.11.1990.*
- Kavidari ν Δημοκρατίας. Απόφαση ημερ. 28.8.1992.*
- Δημητρίου ν Δημοκρατίας. Απόφαση ημερ. 17.2.1993.*
- Mytides & Another ν Republic (1983) 3 CLR 1096.*
- 15 *Mikellidou ν Republic (1981) 3 CLR 461.*
- Χατζηγιάννη Ιωσήφ & άλλοι ν Δημοκρατίας (1991) 3 Α.Α.Δ. 317.*
- Kapsou ν Republic (1983) 3 CLR 1336.*

Έφεση.

- 20 Έφεση εναντίον της απόφασης του Δικαστή του Ανώτατου Δικαστηρίου Κύπρου (Χατζητσαγγάρης, Δ.) που δόθηκε στις 2 Αυγούστου, 1990 (Προσφυγή Αρ. 844/89) με την οποία ακυρώθηκαν οι προαγωγές των ενδιαφερομένων μερών στη θέση Γεωργικής Οικονομίας 1ης τάξης στο τμήμα Γεωργίας.
- 25 Π. Χ"Δημητρίου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους εφεσεύοντες.
- Α.Σ. Αγγελίδης, για την εφεσίβλητη.

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ Π.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής κ. Κωνσταντινίδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Οι προαγωγές των ενδιαφερομένων μερών στη θέση Λειτουργού Γεωργικής Οικονομίας 1ης τάξης στο Τμήμα Γεωργίας ακυρώθηκαν με την πρωτόδικη απόφαση επειδή κρίθηκε ανεπίτρεπτη η απόφαση της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας να αγνοήσει τροποποιήσεις που επέφεραν σε εμπιστευτικές εκθέσεις οι Προσωπογράφοντες Λειτουργοί χωρίς να τηρηθούν οι σχετικές κανονιστικές διατάξεις και να λάβει υπόψη τις αξιολογήσεις των Αξιολογούντων Λειτουργών μόνο.

Η εφεσίβλητη (αιτήτρια στην πρωτόδικη διαδικασία) δέχθηκε πως υπό το φως της απόφασης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Κυπριακή Δημοκρατία και άλλη ν. Αντρέα Στυλιανού και άλλων* ΑΕ 1028, 1029 και 1034 ημερομηνίας 10 Ιουλίου 1990 που επικαλέστηκαν οι εφεσείοντες, η πρωτόδικη απόφαση πρέπει να παραμεριστεί. Στην πιο πάνω υπόθεση κρίθηκε πως όμοια ενέργεια της ΕΔΥ ήταν νόμιμη και επιτρεπτή και η στάση της εφεσίβλητης ήταν η ενδεδειγμένη.

Ο συνάδελφός μας που εκδίκασε την υπόθεση πρωτοδίκως δεν θεώρησε αναγκαία την εξέταση των υπόλοιπων ισχυρισμών που είχαν προβληθεί ενόψει της κατάληξης στην οποία είχε αχθεί. Όπως είχε κάθε δικαίωμα, αφού αντικείμενο της αναθεωρητικής έφεσης εξακολουθεί να είναι η νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης, η εφεσίβλητη ζήτησε την εξέταση του ενός από εκείνους τους ισχυρισμούς που επέμενε πως ευσταθεί. Κατά την εισήγηση των εφεσείοντων ο προβαλλόμενος τώρα ως λόγος ακυρότητας δεν είχε προβληθεί πρωτοδίκως και γι' αυτό δεν μπορεί να συζητηθεί.

Η νομολογία που επικαλέστηκαν οι εφεσείοντες [βλ. μεταξύ άλλων *Christodoulos Nissis (No. 2) v. Republic* (1967) 3 CLR 671, C.D. *Hay Properties Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας* ΑΕ 927 ημερομηνίας 26 Ιουνίου 1992, *Ευτυχία Κύπρου Κυπριανού v. Κυπριακής Δημοκρατίας*

(1993) 3 Α.Α.Δ. 510, *Λεωνίδας Χ"Μιτσή ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1991) 3 Α.Α.Δ. 40, *G.A.P. Estates Ltd ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1991) 3 Α.Α.Δ. 449] δεν άπτεται ακριβώς του ζητήματος που εγείρεται. Δεν μας απασχολεί
 5 εδώ η προβολή λόγων έφεσης με τους οποίους τίθενται θέματα που δεν είχαν τεθεί πρωτοδίκως. Ορθά, όμως, συμφώνησε και η εφεσίβλητη πως θα ήταν επιτρεπτή η προώθηση του ισχυρισμού της μόνο αν τον είχε προβάλει και πρωτοδίκως.

10 Μπορούμε σ' αυτό το στάδιο να ασχοληθούμε με όσα θα ήταν επιτρεπτό να ασχοληθεί το πρωτόδικο Δικαστήριο. Αυτά είναι εκείνα που προσδιορίζονται στην προσφυγή όπως εξειδικεύονται και συγκεκριμενοποιούνται στις γραπτές αγορεύσεις και, επιπλέον, όσα εξετάζονται αυτεπαγγέλτως. Το πιο κάτω απόσπασμα από την υπόθεση
 15 *Κυπριακή Δημοκρατία και άλλη ν. Κωνσταντίνου Κουγκουρή* (1993) 3 Α.Α.Δ. 598, είναι χαρακτηριστικό:

"Ο εξεταστικός χαρακτήρας της διαδικασίας κάτω από το Άρθρο 146 αμβλύνει μεν το στοιχείο της αντιπαράθεσης που ενυπάρχει στους δικονομικούς θεσμούς (προσαρμοσμένους στην πολιτική δίκη), δεν καταργεί όμως τη δικογραφία ως το μέσο προσδιορισμού των επιδίκων θεμάτων. Οι τελικές αγορεύσεις που υποβάλλονται μετά την επιθεώρηση των φακέλων εξειδικεύουν και συγκεκριμενοποιούν τα επίδικα θέματα (που προσδιορίζονται στην αίτηση) που καλείται το δικαστήριο να επιλύσει. Μόνο λόγοι δημόσιας τάξης που άπτονται του θεμελίου της δικαιοδοσίας μπορεί να εγερθούν αυτεπάγγελα από το δικαστήριο και να αποτελέσουν λόγους ακύρωσης. [Βλ. *Δημοκρατία ν. Kassinos Construction Ltd* (Α.Ε. 982 και 983, αποφασίστηκε στις 16/11/90, *Abdolali Kadivari ν. Δημοκρατίας* (Υπ. αρ. 435/92, αποφασίστηκε στις 28/8/92, και *Δημητρίου ν. Δημοκρατίας* (Υπ. αρ. 1165/91, αποφασίστηκε στις
 20
 25
 30
 35 17/2/93)]".

Με δοσμένο το δικονομικό υπόβαθρο, η αντιγνωμία περιορίστηκε στο συσχετισμό του τωρινού ισχυρισμού της

εφεσίβλητης προς όσα υποστήριξε πρωτοδικώς. Η εφεσίβλητη, με τη γραπτή της αγόρευση, και αναφερόμαστε σ' αυτή γιατί δεν έχει εγερθεί ζήτημα αντιστοιχίας της προς την ίδια την προσφυγή, υποστηρίζει πως η διαπίστωση της ΕΔΥ ότι το ενδιαφερόμενο μέρος κατείχε το απαιτούμενο από το σχέδιο υπηρεσίας προσόν της πολύ καλής γνώσης της αγγλικής γλώσσας πάσχει για δυο λόγους:

Ο πρώτος αναφέρεται στην προφορική εξέταση που διεξήγαγε η Τμηματική Επιτροπή. Εισηγείται πως η προφορική εξέταση "είναι ελλιπής και/ή εσφαλμένη και ούτε φαίνεται στα πρακτικά πώς διενεργήθηκε". Διευκρίνισε τον ισχυρισμό με τα ακόλουθα: "Δεν αναγράφεται δηλαδή στα πρακτικά της Τμηματικής ούτε τί έγινε στην προφορική εξέταση, ούτε ποίοι την διενήργησαν ούτε τί έλαβαν υπόψη για να διαπιστώσουν ότι πράγματι οι υποψήφιοι κατείχαν το απαιτούμενο αυτό προσόν των Σχεδ. Υπηρεσίας".

Ο δεύτερος αναφέρεται στο χειρισμό του θέματος από την ΕΔΥ από εκεί και πέρα. Προτείνει η εφεσίβλητη πως οι προαγωγές είναι άκυρες επειδή "δεν προέβηκε η ίδια (η ΕΔΥ) στη δέουσα έρευνα όπως έχει υποχρέωση και καθήκον για να διαπιστώσει αν πράγματι οι υποψήφιοι κατείχαν το απαιτούμενο από τα Σχέδ. Υπηρεσίας προσόν της πολύ καλής γνώσης της αγγλικής γλώσσας". Η επίκληση, σε σχέση με αυτό το δεύτερο λόγο, της υπόθεσης *Mytides and Another v. Republic* (1983) 3 CLR 1096 αίρει οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς το τί ακριβώς προβαλλόταν ως λόγος ακύρωσης. Βρίσκουμε την ουσία του σχετικού αποσπάσματος από την πιο πάνω υπόθεση, στην κατακλείδα του. Δεν μπορεί η Τμηματική Επιτροπή να υφαρπάσει ούτε η ΕΔΥ να αφήσει σ' αυτήν το θεσμοθετημένο καθήκον της να αποφασίσει αν ένας υποψήφιος είναι κατά το σχέδιο υπηρεσίας προάξιμος. Ισχύει το ίδιο και ως προς την υπόθεση *Mikellidou v. Republic* (1981) 3 CLR 461 την οποία επικαλέστηκε η εφεσίβλητη όταν επανήλθε στο θέμα με την απαντητική της αγόρευση.

Θέλει τώρα η εφεσίβλητη να ισχυριστεί πως οι προαγω-

γές είναι άκυρες ενόψει της απόφασης της Ολομέλειας στην υπόθεση *Χρυστάλλα Χατζηγιάννη Ιωσήφ και άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1991) 3 Α.Α.Δ. 317, εφόσον δεν ερευνήθηκε και η γνώση του γραπτού λόγου. Λέγει πως αυτό το
 5 θέμα καλύπτεται από τις γραπτές αγορεύσεις της ως επί μέρους έκφανση του γενικότερου ζητήματος της επάρκειας της έρευνας προς διαπίστωση της κατοχής του προ-
 σόντος που είχε εγείρει.

Δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε. Δεν θα ήταν ποτέ
 10 αρκετή η προβολή του γενικού και αόριστου ισχυρισμού για παράλειψη διεξαγωγής δέουσας έρευνας. Τέτοια παράλειψη ελλειπτικά καταγράφεται ως αυτοτελής λόγος ακυρότητας. Άπτεται του κύρους της διοικητικής απόφασης
 15 στο βαθμό που η διαπίστωσή της αποκαλύπτει ενδεχόμενο πλάνης περί τα πράγματα ώστε να ανάγεται σε παράβαση νόμου. Εναπόκειται σε κάθε περίπτωση στον αιτητή να εξειδικεύσει την πλάνη που καταλογίζει στο διοικητικό
 20 όργανο και, κατ' επέκταση, την ορισμένη πλημμέλεια που θα τη στοιχειοθετούσε έστω ως πιθανότητα. Το απόσπασμα που ακολουθεί από το Δίκαιο των Διοικητικών Πράξεων του Μιχ. Δ. Στασινόπουλου Ανατύπωση 1982, σελ. 306, καλύπτει το θέμα. [Βλ. επίσης Επ. Π. Σπηλιωτόπουλος - Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου 4η έκδοση παράγραφος 508 σελ. 477]

25 "Ο δεύτερος δικονομικός περιορισμός του ελέγχου της πλάνης περί τα πράγματα συνίσταται στο ότι αυτή δεν ελέγχεται αυτεπαγγέλτως υπό του δικαστού της ακυρώσεως αλλά μόνο κατόπιν επικλήσεως του αιτούντος. Η αρχή αυτή είναι αβίαστος, διότι, αφού και
 30 παρά του προτεινόντος την πλάνη, ο δικαστής της ακυρώσεως ζητά, ως ελέχθη, τας αποδείξεις αυτάς κατά μείζονα λόγο δεν επιλαμβάνεται της αποδείξεως ταύτης ο δικαστής, αν μή η πλάνη προταθεί."

Οι ισχυρισμοί της εφεσίβλητης όπως τους διαβάζουμε
 35 στις αγορεύσεις της είναι συγκεκριμένοι. Αναφέρονται στον τρόπο διεξαγωγής της προφορικής εξέτασης και, σε συνάρτηση με αυτόν, στα προβληθέντα ως παράλειψη της

ΕΔΥ να ασκήσει το καθήκον της. Δεν έχει εγερθεί το ζήτημα που επιχειρεί να συζητήσει τώρα και δεν είναι επιτρεπτή η εξέτασή του. Το γεγονός ότι η υπόθεση *Χρυστάλλα Χατζηγιάννη Ιωσήφ και άλλοι ν. Δημοκρατίας* (ανωτέρω) εκδόθηκε μετά τη συμπλήρωση της πρωτόδικης διαδικασίας, δεν διαφοροποιεί την κατάσταση. Ο κανόνας δεν τελεί υπό την αίρεση της ύπαρξης νομολογίας ως προς το ορισμένο ζήτημα. Πάντως υπήρχε ήδη η υπόθεση *Kapsou ν. Republic* (1983) 3 CLR 1336.

5

Με την εγκατάλειψη από την εφεσίβλητη όλων των υπόλοιπων ισχυρισμών της, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να επικυρωθεί. Η έφεση επιτρέπεται. Η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται. Δεν θα εκδοθεί διαταγή για έξοδα.

10

Η έφεση επιτρέπεται χωρίς έξοδα.